

mensgeworden en heeft

Onder ons

gewoond

Contactblad Missiezusters Dienaressen van de Heilige Geest

Jaargang 49, Maart 2015

Inhoud maart 2015

1. *Women of WUCWO*
2. *Leiderschap seminar workshop voor SSpS*
3. *Activiteiten in december*
4. *Missie in het licht van de toekomst*
5. *Schud de wereld wakker*
6. *Nieuwjaarsborrel*
7. *We vierden samen het geloftefeest*
8. *Inleiding en homilie 2 januari*
9. *Dankbetuiging*
10. *De brieven uit het missieland*
11. *Mededelingen*

Alsnog een lieve groet en goede wensen voor het nieuwe jaar 2015, hoewel wij ons al in de derde maand van dit jaar bevinden. Hoe snel de tijd voorbij gaat!

8 december 2014 was het hoogtepunt van het 125 jaar bestaan van onze congregatie. Het was ook de dag dat Paus Franciscus het jaar 2015 aangekondigd heeft als 'Het jaar van het Godgewijde leven'. Was het toeval? Of was het Gods voorzienigheid, zodat wij intenser de richting kunnen/mogen beleven waartoe we als congregatie, als provincie geroepen zijn? Onze focus is **communio met God en alle mensen en met de schepping**.

Paus Franciscus dringt er op aan dat Godgewijde mensen getuigen van die communio en optrekken naar de gemarginaliseerden, naar de periferieën van de maatschappij om de Blijde Boodschap te verkondigen. Leven in voortdurende communio betekent je hart openen om een plaats te geven aan de wijder wordende kring van relaties die de liefde en barmhartigheid van de Drieëne God uitstraalt en uitdraagt.

De uitdaging van het Godgewijde leven voor ons SSpS is: goede vriendschap en de geest van het delen oftewel 'sharing' met allen, vooral met degenen die in armoede leven en dat wij serieus deelnemen en meewerken aan de zorg en het behoud van Moeder Aarde.

We beginnen met kleine stappen zoals we dat in onze toegepaste Richtlijnen hebben aangegeven. Laat ons blijven genieten van de vruchten van onze 125 jaren van communio...en mogen deze vruchten ons nieuw leven, meer energie en relevante creativiteit bezorgen in onze verdere reistocht dit jaar 2015 en in de komende jaren als "medeplichtigen" van de Heilige Geest.

Ik wens jullie allen een informatief en plezierig lezen toe!
Lieve groet en Gods zegen,
Zr. Melina Polo SSpS

Wij hopen op medewerking van u allen: als u een bijdrage voor een artikel voor ons contactblad heeft, vragen we het in te zenden vóór 15 mei 2015 naar onze e-mail adres: newonderons@gmail.com

Women of WUCWO, Sowers of Hope

General Assembly WUCWO October 2014 Portugal-Fatima

Women of WUCWO, Sowers of Hope
"I commissioned you to go out and bear fruit" (John 15, 16)

Fatima, Portugal October 22nd -27th, 2014

Op 22-28 oktober was ik in Fatima voor de General Assembly-WUCWO (World Union of Catholic Women's Organisations). Wij waren met ongeveer 500 vrouwen, van 35 nationaliteiten.

Ik was erg blij dat ik mee kon doen met de General Assembly van WUCWO. De eerste dag begonnen we met zingen en daarna was er een korte spirituele lezing. Pastoor Gerard Whelan SJ probeerde elke keer ons stil te krijgen. *"Wij hebben de stilte nodig. Waar stilte is, daar is God. Gods Geest werkt in de stilte"*. Ik genoot ervan.

De eerste dag vond ik heel mooi. Vooral de drie vrouwen met hun unieke presentaties. De kern was voor mij dat vrouwen nu op het hoogste niveau in kerk en maatschappij een belangrijke taak kunnen hebben. Anna Christina (Columbian) sprak in haar presentatie over "Evangelii Gaudium" (de vreugde van het Evangelie) de exhortatie van paus Franciscus, waarin hij benadrukt: "Discover the joy, the beauty of our faith" (Ontdek de bron van vreugde, de rijkdom van ons geloof).

En het thema van M. Jose Pereira Melo Antunes (USA) was: "Money, love en virtue." (Geld, liefde en rechtschapenheid). Geld is niet slecht maar hoe gebruiken wij het? Waar een crisis is, is een verandering. Eerlijk gezegd liefde, geld en rechtschapenheid hebben we nodig in ons dagelijkse leven.

De Philippijnse Zr. Teresa Dagdag (zuster Maryknoll) sprak over "Sowing hope for the common good" (Zaai hoop tot het welzijn van allen). Beginnend met de verhalen van Emmaus en Pinksteren liet zij ons zien dat de Heilige Geest ons er toe brengt te luisteren naar mensen die hoop nodig hebben. We kunnen van hen leren. "Wij zijn geroepen mee te lijden met hen die hoop nodig hebben". Hoe herkennen wij hen? Wij kijken naar alle aspecten van de realiteit, van binnen en van buiten. Wie zijn degenen die honger

Drie vrouwen met hun unieke presentaties

hebben? Waar hongeren zij naar? Waarom zijn ze hongerig? Wat kunnen we doen? Deze vragen draag ik mee in mijn dagelijkse leven. Hoe kan ik mijn naaste helpen?

Ik heb ook geleerd van alle workshops. Iedereen heeft een unieke manier hoe zij haar idee kan uitspreken. De anderen kunnen reageren, allemaal op een eigen manier. En van Europese Unie kan ik ook leren hoe vrouwen proberen andere vrouwen te helpen op verschillende manieren. Alles komt voort uit de liefde die we allemaal van God hebben gekregen. Zo maken de vrouwen de Woorden van Jezus waar: "I commissioned you to go out and bear fruit" (Ik heb u de taak gegeven op tocht te gaan en vruchten voort te brengen; Joh 15:16).

Zr. Elvira

Leiderschap Seminar-Workshop voor SSpS in Steyl

Op 11-15 december 2014 hebben de zusters Celine, Yuliana en Elvira deelgenomen aan een "Leadership Seminar-Workshop" in Steyl. We waren met 16 zusters inclusief Zr. Miriam Altenhofen als spreekster en begeleidster.

Deze bijeenkomst werd georganiseerd door onze "Euro Raad" onder de leiding van Zr. Krystyna Szweda SSpS, de Euro-coördinatrice. Deze workshop werd gehouden vanwege het feit dat in de Europese provincies en regio's de leiding steeds meer wordt toevertrouwd aan de jongere generatie.

De deelnemers bestonden uit vertegenwoordigers van de Europese provincies en regio's. Jammer genoeg waren niet alle provincies en regio's vertegenwoordigd vanwege bepaalde omstandigheden. Deze drie volle dagen werden telkens geopend met "Bijbeldelen" in kleine groepen met een toepasselijke tekst. Zr. Miriam leidde de twee grote thema's in: Wat is leiderschap? Wat zijn de dimensies van leiderschap?

Wat is leiderschap?

Leiderschap heeft niet te maken met leeftijd of positie die iemand bekleedt. Het heeft ook geen relatie met je titel. Je hebt geen titel nodig om te leiden. Leiderschap is *invloed*. Als je anderen inspireert om meer te dromen, meer te leren, meer te doen, meer te worden. Want goede leiders zijn in staat anderen te stimuleren en te inspireren. Het is kennis hebben over hetgeen je moet doen; het is

verantwoordelijkheid dragen om je steeds verder te ontwikkelen. De leider is bereid om naar de mening van anderen te luisteren; ze staat open voor kritiek en zorgt voor de goede onderlinge communicatie. Persoonlijke eigenschappen en vaardigheden van leiders spelen een belangrijke rol. Leiderschap is hoe je met jezelf omgaat en daarna hoe je met anderen omgaat.

De dimensies van leiderschap:

Relationele dimensie. Het is belangrijk dat de leider kennis heeft over zichzelf. Ze projecteert een niet-angstige aanwezigheid. Ze ontwikkelt en onderhoudt gezonde relaties, zorgt voor groei en ontwikkeling in het team, kan goed communiceren met anderen in woorden en gevoelens. Ze blijft in dialoog, ook in conflicten. Overleg houden met anderen bij het besluit nemen is essentieel. Kortom, leiders zijn animerend en weten hoe zij anderen kunnen mobiliseren.

Spirituele dimensie. Leiders zijn diep geworteld in God; hebben een persoonlijke relatie met Hem door gebed en stilte. Zij leven in diepe verbondenheid met anderen, met de kerk en met de wereld. Ze zijn enthousiast, zijn bewogen om het lot van anderen en zijn altijd bereid Gods Woord aan de ander aan te bieden. Goede daden niet alleen woorden. Ze brengen de communityleden dichter bij elkaar.

Organisatorische/structurele dimensie. De autoriteit van je leiderschap kan gescheiden worden van je sociale contacten of bezigheden. Het leven van organisaties, waaronder juridische en financiële aspecten, verstaan. Een leider is de persoon die kan onderhandelen, bemiddelen, luisteren, delegeren, samenwerken, vergemakkelijken, prioriteiten stellen en strategisch denken.

Leiderschap als team. Als team is er vertrouwen in elkaar. Als team de ander waardevol vinden. Er is aandacht voor de ambitie van de ander. Samen een team vormen van: ik, we een team. Een team vormen en samen de missie naar buiten dragen als kleine sterren in de duisternis.

“Peer consultation”/intercollegiaal overleg. Gedisciplineerd zijn, gefocust zijn, steeds kennis opdoen, je goed laten adviseren, duidelijk en helder zijn waar je mee bezig bent. We hebben verschillende methoden geleerd die ons helpen hoe om te gaan met probleemsituaties en omstandigheden. We hebben geleerd los te laten, accepteren, herkennen en aannemen. Ook hebben we geleerd dat kennis hebben of interesse tonen voor de cultuur van de ander helpt om onze eigen cultuur te vinden en te waarderen. Door onze culturen kunnen we elkaar vinden. Want jezelf zoeken doe je door de ander te vinden. We hebben geleerd dat wij op elkaar lijken. Ook onszelf accepteren met al onze mogelijkheden en zwakheden. Want leiderschap is iets van

Onder Ons Provincie Nederland

natuur dat in je zit. Het is een ervaring. Leiderschap is een energie in ieder van ons met capaciteiten en mogelijkheden en zwakheden. De kunst is om beiden te kennen. Zr. Miriam heeft ons laten zien dat leiderschap niet alleen een kwestie is van intelligent zijn maar het is een gave om vooral met ***liefde de anderen te benaderen***. Dan wordt het jouw eigen. Je eigen manier van leiding geven, met ***liefde!***

Gezamenlijke onderscheiding. Gemeenschappelijke onderscheiding is een unieke en geschikte aanpak van degenen die het niveau van volwassenheid hebben bereikt. De persoon die heeft geleerd van meerdere ervaringen, waarvan energie en verplichtingen verschuiven naar een toekomst. Het is diep en spiritueel; iedereen heeft een stem; het is respect, transparantie. Het verenigt in plaats van verdeelt. Gezamenlijke onderscheiding betekent voortdurend bewust zijn van wat God zegt tot ons en over Gods droom voor ons. Het is een bewegingsproces tot verandering.

Na elk thema van de dag verdiepten we ons verder in de groepsdiscussies, deelden we ervaringen met elkaar, lieten in een rollenspel zien hoe we goed kunnen samenwerken als team, zonder dat iemand domineert of buitenspel wordt gezet; hoe we omgaan met conflicten, persoonlijk en als team. Door deze workshop hebben we elkaar verrijkt, geïnspireerd en bemoedigd. Alle deelnemers waren tevreden over deze seminar-workshop. We hebben veel geleerd, maar vooral ook van elkaar geleerd. Wij zijn dankbaar om dit mee te maken. Wij drie, zusters Celine, Yuliana en Elvira, zijn hiervoor onze provincie dankbaar voor deze kans die ons gegeven is.

Zrs. Yuliana en Elvira

Activiteiten in december

Advent/Kerstmis 2014

Het was een drukke tijd voor Kerstmis. Hier in HIRCOS had Zr. Elvira een mini-Kerstdiner georganiseerd voor vrouwen van diverse nationaliteiten. Dit is een vervolg op het programma in Portugal waar zij naar toe was en nu dit ook hier wil gaan starten. De deelname was geweldig en er zal zeker een vervolg komen.

Ook hadden wij een noveen in onze kerk, bijzonder door de Antilliaanse gebedsgroep georganiseerd, van 16 tot 24 december. Elke morgen was de Eucharistieviering om 6.00 uur. Wij, het koor van de Martha parochie, hebben *Onder Ons Provincie Nederland*

Diner met de groep

enkele keren deze viering opgeluisterd. Ieder land heeft zo zijn eigen gewoontes. Het ging dus niet alleen over de uiterlijke versiering rond de Kerst, maar men moet ook naar de binnenkant kijken. Ik heb er alle respect voor. In de kersttijd gaat ons koortje ook altijd de dienst opluisteren in een verzorgingshuis.

Zr. Elvira geeft inleiding

Op zich niets buitengewoons zult u zeggen. Maar dit keer was er een echte Kerstgroep. Een Maria die haar wortels had bij de Islam. Een Josef was aanwezig en een echt Kerstkind, een heel lief jongetje van een half jaar, een echt Moslim jongetje. In deze buurt kan dat en is het ook heel goed te begrijpen. Het kreeg veel aandacht. Ook één herder en één koning waren aanwezig.

Zr. Martini

Missie in het licht van de toekomst

Landdag Stichting Missieprocuratoren SMP op 30 januari 2015
Kruisherenskapel te Uden

Graag begin ik met de uitspraak van een theoloog uit Maleisië Amos Yong:

“Missie Nu geldt voor alle christenen. In woord en daad getuigen zijn van Christus met de bereidheid om te luisteren naar en te ontvangen van andersgelovigen. Dit kan ertoe leiden dat beide partijen op onverwachte manier veranderen”.

Dit geldt niet alleen voor andere landen ver weg, maar ook voor Nederland met zoveel immigranten en vluchtelingen al of niet met een verblijfsvergunning. Ze wonen om de hoek van onze straten. En hoe ziet dan onze toekomst eruit?

Wij ouderen groeien meer en meer naar de voltooiing van ons missionair leven en zijn bezig onze “erfenis” door te geven aan bewogen jongeren en volwassenen:

Ons Christendom als tegencultuur en Missie als een gedeelde opdracht van de gehele mensheid vanuit alle religies in diep respect voor elkaar en voor onze gebroken wereld. Zie ook Lucas 4:14-22, waar Jezus uit de boekrol van Jesaja leest en zichzelf bekend maakt met de woorden uit vers 18:

De Geest des Heren is over mij gekomen, omdat Hij mij gezalfd heeft. Hij heeft mij gezonden om aan armen de Blijde Boodschap te brengen aan gevangenen hun Onder Ons Provincie Nederland

vrijlating bekend te maken en aan de blinden, dat ze zullen zien en om verdrukten te laten gaan in vrijheid.

Het doet goed om te zien dat ons Generaal en Provinciaal Kapittel ons allen hiertoe ook uitnodigt en oproept vanuit onze diepste verbondenheid in God met elkaar. Het zijn de kleine dingen die het doen in ons persoonlijk en gemeenschappelijk bezig zijn. We hebben het samen overdacht en ervoor gekozen. Ook Paus Franciscus gaat ons hierin voor: “De Kerk is Het Volk van God, dat evangeliseert door aantrekkingskracht”. Voorop staat de ontmoeting en het zorgen voor elkaar en voor onze gemeenschappelijk wereld.

Zo vormt het Christendom een **Tegencultuur** waar de wereld van nu dringend behoefte aan heeft door:

1. De Boodschap van het Kruis. Jezus neemt het lijden serieus en werd er zelf mee geconfronteerd. Ook wij worden uitgenodigd te huilen met de mensen en hun kinderen die lijden. Het kwaad en **het lijden** kunnen wij **niet langer ontkennen**.
2. Het vieren van onze Verbondenheid in de Eucharistie roept op tot zorg voor elkaar en de wereld. Het Avondmaal is breken en delen, zoals Jezus dit deed.
3. Het is ook de **Gelijkheid** van eenieder. Bij God zijn wij allen broers en zussen. Het vraagt ons plekken te scheppen waar iedereen welkom is. Dit gebeurt al op Internet en in de “herberg”, alsook door de vele korte projecten, die in veel andere landen worden opgezet door jongeren en volwassenen én door de langdurige projecten van de religieuzen. **De naoorlogse christelijke overtuiging** was werken met elkaar aan welvaart en vrede. Dat is echter uitgemond in overdreven welvaart en individualisme. Hoe kunnen we weer trots worden op ons Geloof?

Missie in het licht van Toekomst

Missie in het licht van toekomst is:

Waakzaam wachten op...

Is met je hart luisteren naar de verborgen stem

Die spreekt in je ziel.

Het is ontdekken wat nog niet gezien wordt.

Gaan waar geen wegen zijn,

Soms tegen de wind in, tegen de stroom op

En opletten dat je niet onderste boven geblazen wordt.

Waakzaam wachten op iets nieuws

Is je vrij maken om ruimte te scheppen voor iets nieuws.

Door waakzaam te wachten herken je het zaad

En ontvang je groeikracht om uiteindelijk vrucht te dragen.

Op een dag zal het geboren worden zul je het beleven.

Graag sluit ik met een gebed zoals wij dit ook deden in de slotviering.

“God, wij bidden voor allen die durven dromen van een goede aarde. Dat zij en wij het niet bij dromen laten maar allen ons steentje bijdragen om dit te bereiken geïnspireerd door de Blijde Boodschap van Gods liefde en zorg voor alle mensen”.

Bron voor deze Conferentie: De apostolische exhortatie “Evangelii Gaudium” van Paus Franciscus.

De Missieprocuratoren SMP werkt samen met “Mensen met een Missie”. Zij zenden ook missionaire werkers uit. Zie: www.mensenmeteenmissie.nl

Zr. Theomara

Schud de wereld wakker

De 21ste bijeenkomst voor jonge religieuzen

“Deze boodschap aanvaarden betekent dat we ons bestaan vernieuwen volgens het evangelie, niet op een radicale manier die als een model van volmaaktheid wordt gezien en vaak door zich met de rest af te scheiden, maar door zich ‘toto corde’, met heel zijn hart, achter de heilontmoeting te scharen die ons leven verandert: “Het gaat erom alles achter te laten om de Heer te volgen. Neen, ik wil niet zeggen radicaal. Evangelische radicaliteit is niet alleen iets van religieuzen, maar wordt van allen gevraagd. Religieuzen volgen de Heer echter op een speciale manier, op een profetische wijze. Ik verwacht dit getuigenis van jullie. Religieuzen zowel mannen als vrouwen, moeten in staat zijn om de wereld wakker te schudden”. Paus Franciscus.

Met veel enthousiasme ging ik naar Utrecht op vrijdag 30 januari 2015. Op die dag organiseerde de Commissie Toekomst Religieus Leven van KNR (Conferentie Nederlandse Religieuzen) een bijeenkomst voor jonge religieuzen, dit jaar in het Thomas à Kempis Leerhuis in Utrecht. Het thema was “**Schud de wereld wakker**”. Hierdoor wilden ze gelegenheid scheppen voor onderlinge ontmoeting, bezinning en verdieping rond belangrijke thema’s.

Deze keer stonden we stil bij het Godgewijde leven. Er waren meerdere motieven om dit jaar uit te roepen als jaar *Onder Ons Provincie Nederland*

De deelnemers in de creativiteitsruimte

van “**Het God gewijde Leven**”, met als uitnodiging om het religieuze leven van nu gepassioneerd te beleven. Om hierover in gesprek te gaan is er begin dit jaar vanuit de Congregatie in Rome een voorbereidingsbrief verschenen met de titel “Verheugt u...”

In deze ontmoetingen gingen wij aan de slag met enkele passages uit deze brief. Deze zullen worden toegestuurd aan de deelnemers van de dag. Met dit initiatief richten ze zich op postulanten, novicen en religieuzen die ofwel niet langer dan vijf jaar eeuwig geprofest zijn, ofwel jonger zijn dan 45 jaar.

De dag is voorbereid door een werkgroep van jonge religieuzen bestaande uit Zr. Liesbeth Hallegraeff, Pastoor Luciano Henrique, Zr. Guirrie Kochx, Pastoor Roland Putman en Zr. Esther van de Vate.

Er waren 39 deelnemers. De dag begon om 9.00 uur met een Eucharistieviering in de naastgelegen Gerardus Majellakerk. Daarna volgde een Power Point Presentatie over de brief **Verheugt u**, gevolgd door gesprekken in kleinere groepen over de brief en creatieve activiteiten met een plenaire afsluiting.

39 deelnemers uit verschillende congregaties

De dag werd om 15.30 uur gesloten met een viering, meditatie en aanbidding. Tot slot konden de deelnemers napraten onder het genot van een drankje. Het was fijn om met dezelfde jonge religieuzen te praten en ze te ontmoeten, om positieve energie te delen en natuurlijk om naar de toekomst van het religieuze leven in Nederland vooruit te kijken.

Zr. Lili

We vierden samen het geloftefeest

Op 2 januari was het de grote dag voor onze medezusters: Zrs. Addolorata en Coleta vierden hun 65 jarig professiefeest en de Zrs. Theodereta, Michèle en Sophine hun 60 jarig jubileum. Een grote dag voor hen en werd het voor de hele provincie een echt feest. Velen van ons legden op 2 januari hun eerste geloften af, dat voelt altijd weer als een fijne herinnering.

Het hoogtepunt van de dag was de Eucharistieviering, voorgegaan door Pastoor de Bonth. Het was een mooie en sfeervolle viering. (Homilie zie hieronder). Tijdens de viering hernieuwden alle zusters tezamen de geloften. Na deze mooie dienst feliciteerden we de jubilarissen bij de uitgang van de kapel.

In de eetzaal werden we verrast met een heerlijk diner. Voor de meeste zusters werd het na het diner tijd om wat rust te nemen. Om drie uur vierden we het traditionele 'feesturtje'. Daarin traden onze artiesten op om onze zusters een eer te bewijzen.

Zr. Christa Monica heeft een Mozart sonate gespeeld op de blokfluit wat ze gewoonlijk met Zr. Coleta doet. Maar omdat deze bij de feestelingen hoorde, was zij nu alleen. Het is haar zeer goed gelukt. Dan brachten Zrs. Helentruida en Franciscina ieder een gedicht naar voren; Zr. Lili danste een Indonesische dans en Zr. Elodia zong een Spaans lied. Cadeaus werden aangeboden en tot slot heeft Zr. Sophine namens allen een dankwoordje gezegd. We sloten ons feesturtje af met het zingen van de zegenbede.

Zr. Theodereta en Zr. Coleta,
twee van de vijf jubilarissen

Zr. Monique Berends

Inleiding en homilie 2 Januari

Inleiding:

U allen heet ik welkom...natuurlijk, maar vooral de vijf zusters die een bijzonder jubileum vieren: de zusters Addolorata, Coleta, Theodereta, Michèle en Sophine. Op 4 december zat ik met dit kwintet aan tafel in de huiskamer. We zouden praten over deze feestelijke 2de januari. Deze vijf ontpopten zich - pratenderwijze - als heel gelukkige en dankbare zusters, dat was heel duidelijk. Wat mij in dat gesprek opviel, was...hier zijn vijf zusters van dezelfde congregatie, maar verschillend hun leven en werken, verschillend hun roeping en verantwoordelijkheid. Wat kunnen deze zusters op hun oude dag prachtige verhalen aan elkaar kwijt.

Voor deze feestelijke viering zijn twee schriftlezingen gekozen...als eerste lezing is gekozen voor de tekst van Hosea. De profeet beschrijft in die tekst hoe de liefde van God voor Zijn volk als een geschenk wordt beleefd. En als evangelielezing dat

verhaal van de leerlingen van Emmaus die na de dood van Jezus weer naar huis terugkeren.

De homilie: Evangelie Lucas 24, vers 13 en volgende.

Het verhaal van Lukas...het verhaal van de leerlingen is een verhaal dat ons iedere keer weer boeit...het is een menselijk verhaal... een verhaal dat alle ingrediënten bevat om twijfel en ongeloof te doen openbreken naar enthousiast Paasgeloof...een verhaal dat de praxis van breken en delen herkenbaar maakt in de dienstbare zorg aan de medemensen.

Het verhaal van de leerlingen van Emmaus is vandaag voor de vijf jubilerende zusters een geschenk. En ieder van hen hoort in dat verhaal een eigen klank en kleur..de klank en kleur van Ghana, de klank en geur van Papoea Nieuwe Guinea, of van Treebeek of Baexem. Heel veel menselijke omstandigheden tekenden mede hun Emmaus verhaal...in hun levensverhaal of roepingsverhaal zie je hen onderweg in gesprek met mensen...over hun vragen en twijfels, over hun geloofservaringen die werden gedeeld...en dat breken en delen heeft hen gebracht tot bijzondere paasmomenten.

Het verhaal van die twee op weg naar Emmaus is niet een verhaal van toen... het is telkens weer opnieuw een verhaal van mensen onderweg die deelden en tot geloofserkenning kwamen. Het is vandaag voor die vijf een verhaal, waarin zij als in een spiegel hun eigen verhaal herkenden, maar ook verhaal voor de toekomst.

Pastoor de Bonth

Dankbetuiging

2 januari, de dag waarop we ons 65 jarig, respectievelijk 60 jarig jubileum mochten vieren, is een onvergetelijke dag geworden. Heel veel zusters, bewoners en medewerkers van zowel het Retraitehuis als het Arnoldusklooster hebben meegeleefd en zich ingezet. Het had niet mooier of beter gekund. Het was hartverwarmend. Het is helaas niet mogelijk iedereen persoonlijk te bedanken. Daarom zeggen we u allen langs deze weg heel hartelijk dank. Wij zullen deze dag niet licht vergeten.

Zrs. Addolorata, Coleta, Theodereta, Sophine en Michèle

Onder Ons Provincie Nederland

Nieuwjaarsborrel 2015

Op 7 januari 2015 werd de Nieuwjaarsborrel gehouden in het retraitehuis, nieuwe ruimte de blauwe engel. De zusters en de bewoners waren uitgenodigd. Bij deze gelegenheid hield de directeur de heer Bob Pluijter een toespraak waaruit onderstaand citaat:

In de NRC van 27 december stond een interview met Prof Joep Dohmen, emeritus hoogleraar aan de universiteit voor Humanistiek. Zijn boodschap trof mij, er sprak een wijze man over de ‘moed om oud te worden’. Het nieuwe ouder worden vat hij op als een persoonlijke zoektocht en een existentieel proces; een gestaag en langdurig proces waarbij we anders in een andere verhouding komen in vooruit en achteruit kijken. We moeten afscheid nemen van onze jeugdigheid, onze energie, onze vitaliteit, ons geheugen, en we moeten afscheid nemen van vrienden, familie, misschien onze partner. Je moet belangrijke levenswaarden loslaten, eenzaamheid dreigt en er is toenemend besef van eindigheid. Oud worden vraagt moed. Op een zinvolle wijze ouder worden en werkelijk tot levensvervulling komen, dat is de opgave voor onze cliënten. Vaak is dat in grote afhankelijkheid. Partners, familie, vrienden, vrijwilligers, medewerkers en de zusters bieden steun in dit belangrijke proces in deze levensfase van de cliënten aan wie ons de zorg is toevertrouwd. Zij geven praktische steun, geestelijke steun.

Bob Pluijter

Brieven uit de missie

Een van onze krachten bestaat uit het delen van onze missie verhalen. Hierbij zijn de brieven van onze zusters uit de missie landen Indonesië en Brazilië.

Flores, 19 november 2014

Onze congregatie viert de 125^e stichtingsdag en de SVD's hun 110 jaar aanwezigheid in Indonesië. De SSpS viert haar 100 jaar in 2017 en 50 jaar in de Manggarai. Ik heb daarvan bijna de helft meegemaakt, 48 jaar in Indonesië en 42 jaar in de Manggarai.

Kathedraal van Manggarai

Het laatste jaar heb ik helaas niet al te veel kunnen doen. Vorig jaar regende het onophoudelijk en waren alle wegen "weg". Bovendien werden mijn benen zwaar gewond door een ontplofte batterij op de vuilverbrandingshoop en soms kon ik niet staan of lopen. Maar zitten was ook "op de plaats RUST" en kon gevuld worden met nieuwe plannen en nieuwe programma's voor de radio die graag beluisterd werden en reacties oprachten en zo werd mijn werkgebied niet verkleind maar kon ik meer mensen bereiken zonder uren in de auto over die weggemodderde wegen te worstelen.

De gevolgen van die batterij zijn nog niet volledig overwonnen. Sommige wonden willen nog niet dicht en bemoeilijken het lopen en slapen, maar de overige huid is bijna hersteld.

Ik zie mijn geest al dwalen als mensen het zich ook zo gemakkelijk maken als ze computer of printerbatterijen beginnen weg te gooien. Al staat op vier hoeken een bord met een verbod daarvoor, want dat kan een arm of been kosten. Maar we gaan rustig door met ademen en tussen de consultaties door heb ik nog tijd over om een cursus voor mijn parochieleidsters voor te bereiden. Ons diocees heeft nu 80 parochies en we mikken op één leidster voor drie parochies, die niet te ver van elkaar liggen, dus een cursus voor 30 leidsters.

Kanawa eiland Manggarai

Op de oppervlakte van de Manggarai wonen 700.000 mensen. Op hetzelfde oppervlak in Nederland wonen er 5.000.000. We zijn dus niet direct overbevolkt. Alleen moet het onderwijs omhoog. In Cancar kregen bijna alle kinderen alleen de lagere school. Voor middelbaar onderwijs was geen geld. Nu hebben wij zowel de kinderen als de ouders aan het sparen gekregen. Iedere zondag schrijf ik op hun spaarboekje het gestorte bedrag bij en de vaders roken minder. Sinds 2000 gaan de

Onder Ons Provincie Nederland

meeste kinderen hoger op. Als je vroeger vroeg: “Wat wil je later worden?” haalden ze hun schouders op, “Wat kun je doen met alleen Lagere School?”. Als je nu vraagt, komen ze met: “Ik word verpleegster, dokter, chauffeur, piloot, zuster, pater, onderwijzer(es)”. En sommigen van het eerste begin zijn al aardig op weg. Leuk als er zo’n 50-60 kinderen komen sparen. Ze zingen en spelen en kwebbelen aan een stuk door. Zo kun je ook zittend nog veel doen.

Bij de Paasvergadering van het diocees ontmoette ik bijna alle pastoors en van zeven kreeg ik de uitnodiging om mee te werken bij de huwelijksvoorbereiding. Naar alle

Rijstveld Maggarai

parochies kon de auto me van deur naar deur brengen dus kon ik het aannemen. Veel mensen ontmoet.

De jongeren hadden er oren naar en allemaal kochten ze de brochure met verklaringen. Er waren goede discussies. Vooral de toekomstige echtgenotes kwamen met hun mening over de brug...

Zr. Robertilde

E-mail: vrobotilde@yahoo.com

Mobiel: 062 82 340 241 847

São Paulo, Brazil, eind december 2014

Lieve zusters,

Om nog dit jaar bij jullie te zijn met mijn brief wordt het tijd dat ik achter de computer ga zitten. 2014 is bijna voorbij, tijd dus voor een terugblik.

Zr. Nelly spreekt de priesters toe

Behalve de dagelijkse taken in ons Centrum voor Mensenrechten in São Paulo wil ik met jullie delen wat me in het afgelopen jaar vooral bezig heeft gehouden. Als congregatie vergezelden wij ons Generale Kapittel en deelden we mee in de feestvreugde van het 125 jarig bestaan van onze congregatie. Zodoende kregen we veel informatie en opdrachten die gedeeltelijk nog in praktijk gebracht moeten worden.

Tijdens de eerste maanden van het jaar en ook nog het hele jaar door heb ik me veel beziggehouden met het samenstellen van onze DVD, die dan uiteindelijk enkele weken geleden klaargekomen is. De titel ervan is: “Justo e necessário” (Gerechtigheid en noodzaak). Het onderschrift van de DVD is in het Spaans, Duits en Engels. Dat kostte meer tijd dan we verwacht hadden omdat aanvankelijk veel teksten niet echt beantwoordden aan de beelden die we lieten zien. Maar nu hebben we toch iets in beeld en tekst gebracht wat ons werk weergeeft. Intussen hebben we veel contacten in verschillende landen. Daar het werk met “Restorative Justice” (herstelrecht-tegenhanger van strafrecht) relatief nieuw is in Brazilië, willen we met andere landen informatie uitwisselen om ervan te leren.

In februari was ik bij een “Missionaire Week” in de parochie waar een van onze jonge zusters vandaan komt, zo’n 450 kilometer hier vandaan. Deze zuster heeft in Australië haar Eeuwige Geloften afgelegd. Deze week was een goede gelegenheid voor de vele gemeenschappen in de parochie deze zuster te leren kennen. Dat was voor mij iets heel bijzonders. Tenslotte werd het een prachtig feest in een volle parochiekerk.

Eind februari ging ik met een van mijn twee collega’s naar de stad Aparecida. Daar gaven we gedurende vier dagen onze cursus “Vergeving en Verzoening” aan 80 priesters van ons diocees. Ook dat was voor ons absoluut een nieuwe ervaring, dat wij vrouwen, de theologisch-pastorale “bijscholing” konden leiden. Alles kwam heel goed over, hoewel veel van hen gevraagd werd, zodat ’s avonds iedereen echt moe was. In februari 2015 mogen we nog ’n keer terugkomen voor het tweede deel van de cursus, die meer praktisch is.

In mei leidden we met z’n drieën hier in São Paulo een zevendaagse retraite in samenwerking met de “Religieuze Conferentie”. De 24 deelnemers, waarvan seven ‘leken’ waren op het eind zeer tevreden. Het was een experiment en het is, God zij dank, goed gegaan. De atmosfeer was prima, waardoor de groep dichter bij elkaar kon komen. Het was geen ‘stille retraite’, vier keer per dag kwamen we met de hele groep samen in de kapel voor een meditatie. Voor de meesten van de deelnemers waren de lange, wonderbare stiltetijden tijdens die meditaties een nieuwe ervaring. In mei bieden we opnieuw zo’n retraite aan, ofschoon we hier en daar wat willen veranderen. Tenslotte blijft men leren.

De missie met “Restorative Justice” heeft me weer opnieuw in verschillende windrichtingen laten reizen. De meeste plaatsen zijn zo ongeveer 1.000 kilometer hiervandaan. Twee weken hebben we in de zuidelijkste staat, Rio Grande do Sul doorgebracht met leraren en functionarissen van gevangnissen. Enkele dagen waren

Onder Ons Provincie Nederland

we in het Noordoosten, in Aracaju, waar ik inleidingen gaf als ‘bijscholing’ voor leden van het Openbaar Ministerie en pastorale werkers in gevangenissen.

Dit jaar was ik vier keer in Cascavel bij een groep van ongeveer 12 vrijwillige medewerkers ten zuiden van de staat São Paulo. Deze groep behandelt problemen die de Raad van Kinderbescherming of schoolleidingen aan hen doorgeven. Na een aantal gespreksronden volgens de methode van Restorative Justice volgt normaal gesproken het rechtelijk proces. Minder straf en meer verantwoordelijkheidsbesef en schadeloosstelling zijn ons doel.

Gedurende de laatste maanden ging ik herhaaldelijk twee dagen naar Belo Horizonte waar ik medewerkers van een NGO vertrouwd heb gemaakt met de betekenis en de mogelijkheden van Restorative Justice. Maatschappelijke werkers, advocaten, psychologen, pedagogen en polities waren daar ons publiek.

De deelnemers van de seminar

Nieuw waren in 2014 voor ons de verschillende reizen naar Latijns Amerika. In Montevideo, Uruguay hield ik in juni tijdens een weekend een conferentie in de Loyola Universiteit voor een zeer geïnteresseerd publiek. Daarbij aansluitend gaf ik nog gedurende twee dagen een inleiding over Restorative Justice voor een kleine groep, die met de cursus “Vergeving en Verzoening” werkt.

Daarna ging ik met zuster Martina Gonzalez SSpS naar Cochabamba, Bolivia, waar door de pastorale werkers van de gevangenis voor 80 personen een college van twee dagen was georganiseerd. Vanzelfsprekend was dat niet zo gemakkelijk en moest ik me echt inspannen. De volgende vier dagen leidde Martina een cursus in een vrouwen- en mannengevangenis. Het was fijn dat we hierbij in het provinciaal van onze zusters konden wonen en daardoor ook het een en ander met elkaar konden delen.

In juli ging het dan verder naar Bogota, waar wij, zuster Martina en ik gedurende een week een cursus gaven aan medewerkers van de “Stichting voor Vergeving en Verzoening”. Van hen hebben wij het eerste gedeelte van onze cursus overgenomen. Dat was ook een mogelijkheid om enkele dagen bij mijn zus Gerda P.I.J. door te brengen, waar zij met haar medezusters in de buurt van Bogotá woont.

Van Bogotá uit vlogen we dan verder naar Tegucigalpa, de hoofdstad van Honduras. Ik schrijf de naam van de stad hier extra bij, want men breekt er de tong over en ik moet toegeven dat ik die naam nog niet heb uitgesproken. Daar werkte ik in een team met twee priesters uit Colombia en Brazilië. Samen gaven wij een cursus aan 90

priesters, die uit alle diocesen van Honduras kwamen. Dit was tot nu toe de meest ongewone situatie in mijn leven. Als vrouw alleen te staan tussen zo'n grote groep priesters. Normaal gesproken is het toch meestal het omgekeerde. Ik kan zeggen dat ze geïnteresseerd luisterden en goed meewerkten. Later hoorde ik zeggen dat het ook voor de priesters in Honduras in ieder geval een nieuwe ervaring was.

En de laatste verre vlucht was nog eens naar Bogotá, waar ik was uitgenodigd om deel te nemen aan een college over "Gedächtnisheilung", die gegeven werd door een Angeliëkaan - ordesgeestelijke, Michael Lapsley. De laatste blanke regering van Zuid Afrika wilde deze politiek geëngageerde man doden. Door een aanslag via een briefbom verloor hij beide handen, een oog en een helft van zijn gezicht raakten beschadigd. Maar door zijn ervaren liefde, het gebed van veel mensen en de tekeningen die Australische schoolkinderen voor hem gemaakt hadden was hij in staat om van deze traumatische situatie bevrijd te worden en langzaam afscheid te kunnen nemen van zijn 'slachtofferrol'.

Ja, dat alles ging over wat ik "gedaan" heb. Maar ik ben me ervan bewust dat het in mijn leven niet het belangrijkste is wat ik doe, maar dat ik aan mezelf moet werken, zodat ik een liefdevol mens mag worden en daardoor barmhartig kan zijn in onze gewelddadige wereld.

Telkens als ik een cursus geef ervaar ik een innerlijke dialoog. Is wat ik voorstel, wat we in kleine groepen allemaal nauwkeurig uitwerken, is dat alles ook mijn levensprogramma? Michael Lapsley zei: "We kunnen niet uitkiezen wat anderen ons aandoen, maar we kunnen wel kiezen, hoe we daarop reageren". Belangrijk is het de last, de pijn, de onrechtvaardigheden die we in de afgelopen tijd hebben meegemaakt, zij het jaren geleden, zij het gisteren, proberen achter ons te laten. Volop in het "nu" staan, met de blik gericht op de toekomst, zodat de hoop op een goede of betere tijd ons leven en werken kan inspireren.

Dit heeft te maken met spiritualiteit en ook met politiek. Welke antwoorden geef ik op die levensvragen? Welke besluiten nemen we als familie, als groep of gemeenschap, waardoor een gemeenschappelijk leven mogelijk is? Hoe kan ik me omvormen, mijn absolutisme loslaten, zodat er voor de ander plaats is? De andere en ook de andere miljarden mensen, die net zoals ik dezelfde rechten en de zelfde behoeften hebben?

Mijn lieve medezusters, neem me niet kwalijk dat het zolang geduurd heeft voordat ik eindelijk aan het verzoek van Zr. Marie José heb kunnen voldoen. Bedankt voor de suggestie, die een goede aansporing was om een terugblik te geven op het afgelopen jaar. Ik wens u allemaal alle goeds voor 2015! Dat we allemaal mogen groeien en de Heilige Geest mogen dienen in ons leven!

Zr. Nelly Boonen

Mededelingen

Namens alle zusters van de Provincie Nederland wensen we jullie...

Proficiat voor jullie professiefest.

Jubilarissen juli 2015

Zr. Chrestina	2 juli	60 jaar
Zr. Therèse Pauline	6 juli	50 jaar

Generale visitatie: November 2015.

De precieze data worden later bekend.

Visitatrice : Zr. Eleonora Cichon SSpS (Poolse zuster).

Coaching dagen voor jongere zusters op 12-13 september 2015
door Mv. Tineke Meyers.

Verzoek: Als u foto's stuurt naar de redactie, graag met verduidelijking.

Adres van Onder Ons:

Provincialaat Missiezusters Dienaressen v.d. Heilige Geest.

Volkelseweg 30, 5405 Uden.

newonderons@gmail.com